

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.I. Ob beatitudinis plenitudinem

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

nymus explanat, dum ait, *omne opus leve fieri, quando ejus præmium cogitatur; & spem mercedis solatium esse, imò & stimulum laboris.* (a) Porro ex duplici potissimum capite beatorum fors eminens adeò & inexplicabilis erit, nempe I. ob beatitatis, qua constat, plenitudinem: II. ob æternitatis, qua durat, certitudinem.

§. I.

*De beatitatis Sanctorum
plenitudine.*

1. I. **V**Os igitur ô angelicæ Mentès! à beatitudinis illius plenitudine initium facturo vestra mihi senſa, vestrosque ardores prompti mutuante, ut, cum dignè non possim, saltem minùs imperitè loquar de æthereis sedibus, quarum adumbrationem vel ipse raptus illuc Paulus omnem intellectûs vim superare fatetur, & de quibus rite depingendis ipse ingeniorum phoenix Augustinus desperavit, dum scripsit:

(a) Epist. ad Demetriad.

scripsit: omnem sermone[m], atque omnem sensum humana mentis excedere decus illud, illam pulchritudinem, illam gloriam, illamque magnificentiam ac majestatem. (b) Ita quidem ut ex Eius sententia facilius sit dicere, quid ibi non sit, quam quid sit. (c)

Conati sunt quidem S. S. Patres sub vario schemate mortalium oculis paradysum proponere, ut saltem aliquam de eo, licet distortam, nobis ideam ingenerarent. Sic magnificum illud celeberrimumque convivium, quod suis Optimatibus olim instruxerat Assuerus Rex, ut ostenderet divitias gloriae regni sui, ac magnitudinem atque jactantiam potentiae suae, (d) Chrystomo videbatur esse caelorum figura non adeo inepta; cum in sacris quoque Paginis beatitudo caelestis sub regalis convivii symbolo saepius exhibeatur.

Nihilominus tamen omnis illa terrestris granditas & deliciarum abundan-

---

(b) Serm. 37. de Sanctis. (c) Aug. l. 3. de Symbolo. (d) Esth. I. v. 4.

dantia, quæ tunc temporis in Persica Medorum aula regnabat, nec umbra est illius *cœna magna*, (e) quam suis super astra Sanctis apparabit Universi Monarcha, utpote ubi *ipse præcinget se*, (ô mira dignatio!) ipse. . . . non Seraphinorum aliquis aut Principatum, sed *ipse orbis Moderator* instar mediastini *præcinget se*, & *faciet illos discumbere* in aureis sedibus ac thronis, *ut amodo quiescant à laboribus suis*; (f) *insuper transiens ministrabit illis*, (g) sua omni providentia impensè curans, ne quid eis ad prosperitatem desit.

Æquiores adhuc & ad rem proximius accedentem illius felicitatis effigiem Numinis ductu S. Joannes in sua Apocalypsi delineatam reliquit; cum eandem nobis sub imagine civitatis sanctæ contemplandam proponit. Ut enim ille locupletissimam cœlestis illius Solymæ graphidem vivis coloribus ob oculos poneret, in cumulum congeffit, quidquid in orbe pretiosum

---

(e) Luc. 14. v. 16.   (f) Apoc. 14. v. 13.
 (g) Luc. 12. v. 37.

sum sublime ac præstans reperitur; & quidquid excellens naturæ æmula ars, vel cogitatio ex ingenii promptuario adjicere potest.

Nam in primis erat *structura murè ejus ex lapide jaspide: ipsa verò civitas erat aurum mundum simile vitro mundo. Fundamenta autem murè civitatis ex Smaragdis & sapphiris condita, omnique lapide pretioso ornata erant. Duodecim portæ erant duodecim margaritæ, & platea civitatis aurum mundissimum tanquam vitrum pellucidum. Fluvius aquæ vitæ splendidus tanquam crystallus, procedens de sede DEI & agni, fluebat in medio plateæ ejus; & ex utraque parte fluminis confitæ virebant duodecim arbores, per menses singulos reddentes fructum suum. Præterea ipsa claritas DEI omni sole micantior continuò illuminabat civitatem, (nox enim non erat ibi) totque divitiarum thesauros perenni meridie illustrabat. (h) Talis erat beatæ illius urbis forma.*

Pars III,

Y

Ve-

(h) Apoc. 21, v. 18. & cap. 22, v. 1. & 2.

Verùm hæc omnia utut graphicè depicta, tamen non nisi mortua veri simulacra, & rustica solummodo rerum imitamina sunt, à veritate plurimùm aberrantia, queis S. Vates ideo solùm usus est, ut sese ad intellectûs nostri hebetem captum accommodaret. Nihil enim ejusmodi in illo gloriæ palatio reperitur; sed omnia ibidem multò pulchriora, præstantiora, magisque magnifica sunt; & talia, *quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt.* (i) Fulgidissimæ illæ ideæ, quas SS. Patres de paradisi pulchritudine nobis adstruunt, obscuræ sunt atque humiles, si conferantur cum eo, quod ille reipsa est, scilicet cum perfectissimo opere Bonitatis divinæ, in quo illa omnes potentia suæ ac sapientia opes prodiga exhaustit.

Adeoque sicuti DEUS est Ens incomprehensum, excedens omnem intelligentiam creatam, quod nec animo intelligi, nec verbis definiri potest;

(i) 1. Cor. 2, v. 9.

test; sic etiam species minùs imperfecta, quam nobis de Cœlitum patria formare possumus, est, quòd sit quid æquè incomprehensum, æquè inexplicabile ac ipse DEUS. Itaque sicut auctore Dionysio Supremum illud Numen *neque est hoc, neque est illud, sed est omnia*; ita quoque cœlum nec est hoc, quod dicitur esse, neque est illud, quod nobis fingimus esse; *sed omnia*; sed est quid longè dulcius, longè excellentius, & melius.

Vera proin est Aurelii sententia, dicentis: *quod DEUS parat diligentibus se, fide non comprehenditur, spe non attingitur, charitate non capitur, desideria & vota transgreditur; optari potest, acquiri potest; estimari, describi non potest.* (1) Nec mirum; gaudia enim illa ex una parte infinita cùm sint; ex altera verò parte cùm finiti ad infinitum nulla sit proportio, consequens est, humanæ mentis angustias illius maris immensitatem capere haud posse. Hoc ipsum tamen luculenta probatio est,

Y 2

hanc,

---

(1) Augustinus Serm. 253, de Sanctis.

hanc, de qua agimus, Electorum beatitatem summam omnino, eminentem ac divinam esse, hoc ipso quòd incomprehensa ea & inexplicabilis sit.

Infitam autem (ut antea dixi) Justorum felicitatem esse, constat tum ex *infinitate malorum*, quæ excludit; tum ex *infinitudine bonorum*, quæ includit. Mala, quæ hominem possunt affligere, sunt & numero & perpetuitate infinita; *numero* quidem, quia plures semper & plures ærumnæ inexhausta ferie saltem ab intellectu angelico excogitari valent; *perpetuitate* autem, quia iis æternùm cruciari saltem in tartaro possumus. Jam autem ab his omnibus immensa intercapedine Coelites liberat illa beatæ sortis conditio.

Nam authore Augustino *non erit ibi mors, non lassitudo, non infirmitas, non fames: nulla ibi erit sitis nec æstus, nulla corruptio nec indignatio, nulla tristitia nec invidia.* (m) Teste Joanne *ibi neque luctus, neque clamor erit; sed abster-*

(m) Lib. 3. de Symbolo,

absterget DEUS omnem lacrimam ab oculis eorum. (n) Secundum Isaiam *fugiet dolor & gemitus ab eis.* (o) Nulla ibi erit perturbatio in voluntate, nulla repugnantia in appetitu, inquietatio nulla in imaginatione, nullus in intellectu tumultus, nulla denique in externis sensibus vexatio erit. Ratio in promptu est; nam nulla ibi existet carnis inter & spiritum pugna, nulla arbitrii nostri à ratione dissensio, nulla cupiditatum rebellio. Verbô: inde exulabit omne peccatum, quod cunctarum in orbe calamitatum infelix eluvies est; & hinc etiam ibi miseriarum nihil reperietur. Adeoque beatitas illa erit infinita ob *infinitatem malorum*, quæ excludit; non minùs ac ob *infinitudinem bonorum*, quæ includit.

Nam (ut ex Boëtio docet Aquinas) sempiterna felicitas est *status omnium bonorum aggregatione perfectus*; (p) ubi teste Hypponensi Præsule bea-

Y 3

ta

(n) Apoc. 21. v. 4.   (o) Isa. 51. v. 11.
 (p) 1. 2. Q. 3. & 81.

ta mens possidet, quidquid cupit, nihilque nisi bonum cupit. (q) Hoc ipso enim quòd DEUM habeat, qui infinitè bonus in se & infinitorum simul bonorum fons est, hoc ipso, inquam, infinitatem bonorum dominantì beatitudine possidet. Quod profectò eminentiam illius gloriæ luculenter demonstrat; cùm non solum incomprehensa ea, sed etiam infinita sit ob infinitudinem scilicet tum malorum, quæ excludit; tum bonorum, quæ includit.

Gaudete proin, & exultate, quicumque virtutis solidæ studiosi vivitis; nam recto tramite ad cœli atria tenditis, optata hac gaudiorum immensitate beandi. *O cœlestis Jerusalem!* (etiam vos cum illis terrestribus Seraphinis suspirare potestis) *ô civitas sancta DEI! te amat cor meum! pulchritudinem tuam nimium desiderat mens mea!* (r) *O utinam illis Angelorum choris jam interessem! utinam cùm beatissimis Spiritibus*

(q) L. 3, de Trinit. c. 4. (r) Aug. in Soliloquiis.

ritibus illis throno Conditoris jam assiste-
rem! (s) Heu mihi! quia incolatus
meus prolongatus est. (t) O! quis mihi
dabit pennas sicut columba? & volabo,
& quiescam. (u)

II. Porro quàm plena insuper hæc
beatitudo sit futura, ipse Christus de-
clarat, dicens; *mensuram bonam, &*
confertam, & coagitatam & supereffluen-
tem dabunt in sinum vestrum. (a) Eric
quidem cœleste hoc præmium meri-
tis nostris (ut vulgariter loquar) com-
mensuratum & conforme; nihilomi-
nus tamen erit *mensura bona*, imò *con-*
ferta & coagitata, quin omnino *super-*
effluens erit. Nam (ut ait Abbas Cla-
ravallensis) erit *mensura sine mensura*,
& talis, quæ non solum laboribus
Electorum & desideriis respondebit;
sed quæ præterea munificam illam im-
mensæ benignitatis infinitionem adæ-
quabit.

II.
De hujus
beatitatis
perfecta
plenitu-
dine.

Y 4

Quip-

(s) Greg. M. hom. 37. in Evang. (t) Psal.
119. v. 5. (u) Psal. 54. v. 7. (a) Luc. 6.
v. 38.

Quippe DEUS erit rationi plenitudo lucis: (prosequitur Bernardus) voluntati plenitudo pacis: memoriae plenitudo consolationis. Primum faciet Veritas DEUS: secundum Charitas DEUS: tertium Providentia DEUS. (b) Ex hoc autem triplici lucis, pacis, & consolationis plenitudine necessario profluet illa, de qua hic agimus, plenitudo beatitudinis, in qua felicitas sanctorum post mortem consistit in coelis; utpote ubi anima quoad omnes suas facultates perfecte est saturanda secundum illud Davidis: *satiabor, cum apparuerit gloria tua.* (c)

I. Et inprimis ad plenitudinem consolationis quod attinet, qua *Providentia DEUS memoriam* Beati explebit, is læta sorte totus quantus *intrabit in ipsas potentias Domini*, & ita immergetur in abyssum Divinitatis ejus, *ut memoretur illius justitia solius.* (d) Nam sacrosanctam Trinitatem sibi semper summa cum luce præsentem habens,

---

(b) Serm. 11. in Cant. (c) Psal. 16. v. 15.
 (d) Psal. 70. v. 16.

bens, grata recordatione reminiscetur illam feriem gratiarum, quibus æterna Bonitas eum prævertit; mente recolet illum ordinem salutis, variosque casus, per quos eum DEI Providentia tam mirabiliter deduxit; ejus animo obversabuntur tentationes, pericula & lapsus, ex quibus suprema Sapientia occasionem sumpsit, eum in virtutis semitam revocandi.

Quàm puro autem exinde solatio ejusmodi Coelicola sit afficiendus, quis erit sat explicando? Si enim Patriarcha Joseph adeò suavi solamine perfusus fuit, quando, acta reperens tempora, recordabatur, se per fratrum invidiam, per Putipharis calumniam, & carceris squalores ad regiam dignitatem evehctum fuisse; quanto solidiori gaudio diffluet anima sancta, dum cernet, se per istos dolores, per illas ærumnas, per hanc pauperiem miseriamque ad summas delicias, gloriam & divitias provido ductu, nil tale opinantem, pervenisse; dum læto lumine de cœlis despiciet illos tot nau-

fragiis infames scopulos, scyllas & charybdes, quas horrendas inter procellas in æstuoso hoc mundi pelago felici fidere præternavigavit.

O! quali voluptate vel sola hæc cogitatio eam replebit: ah! potuissem & ego damnari! potuissem excidere hac felicitate mea! ô quantum illo anno, illo in loco, in illa societate salutis discrimen adivi! ah! si, illi illecebræ cedendo, tepori indormiissem; si, illi illustrationi resistendo, virtutem solidam neglexissem; si, in illo statu (vah! horreo meminisse) mortis falce succisus, subito exspirassem, heu! periissem; cœlo æternùm extorris modò *habitarem cum igne devorante, cum ardoribus sempiternis.* (e) At (qui DEI favor est) restiti, vici, beata evasi, nunc felix sum, eroque æternùm. O beatitudo! . . . Quis profluentis inde gaudii plenitudinem declarabit? O Domine! quid ergo mirum, quòd Cœlites recogitando, quàm fidelis & bonus cum ipsis per vitæ cursum fueris, teste

---

(e) Isa. 33. v. 14.

teste regio Vate *memoriam abundantie suavitatis tuæ grati eructent?* (f)

2. Præterea ob plenitudinem lucis, quam infundet *Veritas DEUS*, non minor erit felicitas *intellectûs*. Hic enim non jam *eminus per speculum in ænigmate*, sed *cominus facie ad faciem* (g) totam illam divinæ Naturæ perfectissimam formositatem perspicacissimo aspectu intuebitur. *Mysterium S. S. Trinitatis omnemque perfectionum ejus incomprehensam immensitatem acutissima mentis acie discernet; & thesaurorum in Christo latentium infinitudinem, uti & omnia etiam intima Numinis arcana, diducto quasi velo, lucidissima claritate introspiciet. Nam (ut docet sanctus Venetorum Patriarcha) anima beata DEI Verbo facunda, eique clara visione inherens, cuncta DEI secreta uno cognoscet intuitu. Videbit DEUM in seipso & DEUM in se, & se in DEO. Videbit omnes creaturas in DEO & DEUM in creaturis;*
atque

(f) Pſal. 144. v. 7. (g) 1. Cor. 13. v. 12.

atque inde luce ineffabili ac latifica oculus mentis totus erit circumfusus. (h)

O! quis gustus, quæ voluptas hæc erit? quanta ex hac plenitudine lucis dulcedo scaturiet? præcipuè cum infinita Divinitatis pulchritudo tanta sit, ut si aperto vel ad momentum coelo, ea damnatis solùm instar fulguris intuenda præberetur, mox omnes orci spiritus ab incredibili illo, quo Creatorem averfantur, odio puncto temporis in summum illius amorem dulci violentia raptum irent. Et hinc miseri illi libenter plures sine fine gehennas passuri essent, si vel unico instanti illam intueri daretur. Imò ipsi etiam Beati mallent millies duplicatas tartari pœnas sustinere, quàm vel unico oculi nictu ab ejus aspectu cessare. Nempe adeò pulchra, excellens ac formosa supremæ illius Majestatis amabilitas est. Et en, ô anima! hujus tam immensæ pulchritudinis, hujus interminatæ formositatis clarissima cognitio ac perspicacissima visio erit *pars heredi-*

(h) S. Laur. Justin. Tract. de charit.

hereditatis tuæ, (i) qua æternum
beaberis.

Eja igitur, ô nati cœlis animi! præ-
via in júbila læti erumpamus; (nam
lætandi ratio abundantissima est) *quo-
niam ibi videbimus DEUM, sicuti est.*
(l) Hujus asserti ipsum Joannem au-
ctorem nobis vademque habemus.
Audite proin omnes, qui timetis DEUM,
(m) & magnas in spes assurgite! en!
illam Potentiæ, Fidelitatis, & Sapien-
tiæ immensitatem *videbimus, sicuti est;*
illam Justitiæ, Bonitatis, & Misericor-
diæ infinitatem *videbimus, sicuti est;*
illam Immutabilitatem, Providentiam,
Æternitatem *videbimus, sicuti est;* & in
ea videbimus omnia. *Quid enim non
videbunt, quærit Gregorius, qui Vi-
dentem omnia vident?* (n) eaque vi-
debimus *perfectissimè;* nam ibi teste
Hypponensi Antistite *in nobis erit re-
rum omnium scientia sine errore vel la-
bore; quia DEI Sapientia de ipso suo fon-
te potabimur.* (o)

O igi-

(i) Psal. 15. v. 5.

(l) 1. Joan. 3. v. 2.

(m) Psal. 65. v. 16.

(n) Hom. in Evang.

(o) Lib. 21, de civita. DEI.

O igitur locum fortunatissimum!
 ô regiam limpidissimarum voluptatum!
 verè *dilecta sunt tabernacula tua Domine virtutum!* ah! *concupiscit ea, & præ magnitudine desiderii deficit anima mea; dum cogitat de atriiis tuis.* (p)
 O *gaudium super omne gaudium!* (non solum Augustini, sed mea quoque suspiria sunt) *quando intrabo in te, ut videam DEUM meum in gloria sua, sicuti est? quando veniet illa dies letitiæ & exultationis, qua ingrediar domum DEI, ut videam videntem me facie ad faciem, & satiatur desiderium meum?*
 (q) O sanctitas! quis te non ambiat, & amet? cum illa Patriarchæ Jacob scala sis, cujus ope per virtutes tum Theologicas tum morales quasi per totidem gradus ad illam beatissimam *lucis plenitudinem* eluctamur, quam constituit *Veritas DEUS.*

3. At verò non solum ibi *videbimus DEUM, sicuti est;* sed etiam amabimus; & quidem pro viribus eundem solideque amabimus. Unde in *voluntatem*

(p) Psal, 83, v. 1,

(q) In Soliloqui,

tatem redundabit summa plenitudo pacis, quàm creabit *Charitas D E U S*. Nam perspicua illius Divinitatis visio non erit similis sterilibus illis luminibus, quibus Numen in hac vita sapius quidem cognoscimus, quin tamen charum habeamus. Cognitio hæc erit fœcunda, & efficiet, ut, quod sentimus, etiam gustemus: ut, quod videmus, etiam diligamus; ut, miris ardoribus inflammati, blanda vi in Dilectum rapiamur.

Itaque non solum intellectus dilucidè agnoscet illam Pulchritudinem ac Amabilitatem infinitam, quæ fons est omnium pulchritudinum, omniumque affectuum felix meta; sed eam voluntas quoque ardentissimo amore prosequetur. Inde autem inexplicabile gaudium orietur. Nam ô! quæ jucunditas erit, amare bonum adeò perfectum, illudque amare tam perfectè? intellectu & voluntate geminis veluti brachiis arctissimè complecti illud centrum omnis gloriæ & prosperitatis? ei intimè vinculo charitatis

tis uniri? omnimodè totum possidere,
& instar candentis ferri in illum ignem
divinum integrè transformari?

Enimvero si solùm illa felicitate
bearemur, quæ naturaliter angelis de-
betur, ingens nihilominus beneficium
id foret; quid ergo erit, quòd eadem,
qua Christus fruitur, beatitate etiam
nos donandi simus? Sed quid dico,
eâdem, qua Christus fruitur? imò
eâdem illa (obstupescite ô Cherubini,
& divinam bonitatem adore!) imò
eadem illa, qua Trinitas ipsa gaudet,
beatitudine etiam nos viles vermiculi
ditabimur. Illa ipsa quoad substan-
tiam opulentia, dignitas & lætitia,
qua orbis Creator tam dives, mag-
nus & felix est, erit pariter opulentia,
dignitas & lætitia nostra.

O verba dulci solatio plena! Er-
gône tu ô DEUS! tu eris beatitudo,
satietas & possessio nostra? Ita est,
ô animæ electæ! in cœlo erimus bea-
ti illa ipsa beatitate, qua DEUS bea-
tus est, quamvis in diverso gradu. Il-
lud

lud ipsum bonum, quod eum ab omni retro æternitate abundantissimè faturavit, etiam nos contentissimos reddet. Illa ipsa veritas & bonitas, quæ Mentem divinam, etiam satiabit nostram. Intellectus noster non alia habebit lumina, voluntas nostra non alios nutriet ignes, cor nostrum non aliis ardebit votis. Illius sinus noster erit thronus, illius corona nostrum diadema, illius gloria nostra purpura, illius immensitas nostra ditio. Illius Sapiencia erit nostrum scire, illius voluntas nostrum velle, illius potentia nostrum posse. Sedebimus cum eo in eadem sede: (r) edemus cum eo super eandem mensam: (s) regnabimus cum eo in eodem regno, nobis parato à constitutione mundi. (t)

Jam autem edicite ò mortales! (Bernardi verba sunt) *quid hac beatitudine beatius? quid hac felicitate felicius? quid hac sorte perfectius esse possit? quid dulcius, quàm vivere cum DEO, vivere*

Pars III.

L

de

(r) Apoc. 3. v. 21.

(s) Luc. 22. v. 30.

(t) Matth. 28. v. 34.

de DEO, esse cum DEO, esse in DEO, qui erit omnia in omnibus? (u) Quæ major plenitudo consolationis, lucis, & pacis optari possit, ac illa est, quam in memoria Providentia DEUS, in intellectu Veritas DEUS, in voluntate Charitas DEUS producit, conservat, ac intendit. O satietatem verè beatam! Enimvero homo non est, imò bruto hebetior, petra durior est, qui his auditis nulla illius patriæ desiderio flagrat.

O fons vitæ! ô vena aquarum viventium! etiam ego cum Hypponensi Præfule exclamo, quando veniam ad aquas dulcedinis tuæ de terra hac deserta, invia, & inaquosa, ut videam virtutem tuam, & gloriam tuam, & satiem ex aquis misericordie tuæ sitim meam! (x) O momentum millies fortunatum! quo ad tantam beatitatem admittar; quæ hoc ipso eminent & perfectissima est, quòd incomprehensa ea, infinita, ac adeò plena & satians sit. O horam exoptatissi-

---

(u) Serm. de ascensione. (x) Aug. in Soliloqui.

ratissimam ! qua mutui amoris dulcissimo complexu tu in me, & ego in te suavissimè conquiescam. O suavem virtutis semitam, quæ recto tramite nos illuc deducis ! Quis tantæ mercedis plenitudine ad te comparandam non incendatur ? illius, inquam, mercedis, quæ etiam exinde plurimùm crescit, quòd timendum minimè sit, ne ea minuatur copia illorum, qui illa fruuntur.

4. Nam (ùt observat Augustinus) *hereditas Christi, qua cohæredes sumus, non minuitur copia possessorum, nec fit angustior numerositate cohæredum ; sed tanta est multis, quanta paucis : tanta singulis, quanta omnibus.* (y) Quod idem S. Præsul alibi iteratò repetit, & inculcat his verbis : *Regnum DEI pariter ab omnibus totum, & à singulis possidetur. Regnum DEI, crescente possessorum numero, non minuitur ; quia non dividitur. Unicuique integrum est ; quia concorditer habetur cum multis.* (z)

L 2

Imò

(y) In Psal. 49. (z) Serm. 18. de Verbis Domini,

Imò hæc ipsa Beatorum societas ac innumera multitudo tantum abest, ut minuat, ut potiùs summopere augeat eorundem lætitiæ affluentiam. Nam ex mente Aurelii erunt in cœlo *quot socii, tot gaudia*: quot Sancti, tot felicitates æternæ. Dum enim quilibet Sanctorum excellenti pulchritudine decorus splendebit, tot quivis paradisos habebit, quot spectabit gloriæ socios.

Sed nec dictæ huic jucunditatum satietati oberit diversitas graduum in cœlo, qua beati inter se distinguuntur; licet enim, docente Paulo, *ibi alia sit claritas solis, alia claritas lune, & alia claritas stellarum*; imò licet etiam stella à stella differat in claritate; (aa) tamen Augustino teste *ibi non erit aliqua invidia disparis claritatis; quoniam regnabit in omnibus unitas charitatis*. (bb) Omnes enim inter se conjuncti erunt tanquam vivi ejusdem ædificii lapides, (quæ Apostoli comparatio est) quorum alii aliis innituntur,

---

(aa) I. Cor. 15. v. 41. (bb) Super Joannem,

tur, omnes super eodem fundamento positi, (cc) & simul constituentes magnificum illud templum, in quo divinæ Majestati perpetuò offeretur *sacrificium laudis*. (dd) Et hinc quisque illorum sua sorte contentissimus erit. Nulla inter eos regnabit desideriorum, sententiarum, consiliorum ac intentionum diversitas. Nulla erit similitas, nulla suspicio, omnes eodem spiritu animati felices vivent; & summa beatitudinis plenitudine, non obstante sociorum copia & gloriæ differentia, perfruentur.

O Superi! quis in terris comprehendere poterit eminentes illas dulcedines, quibus Electi beantur in cœlis? Nam ibi non solum aderit, quidquid optatur; sed quidquid insuper requiritur, ne quid amplius optetur. Cor erit plenum, mens contenta, anima satur; hæc ipsa tamen *saturitas* (ut ait Gregorius Magnus) *habebit appetitum, & appetitus pariet saturitatem*. (ee) *Erunt semper pleni* teste Augustino,

L 3

stino,

(cc) Ephes. 2. v. 20. (dd) Tob. 8. v. 19.
 (ee) Hom. 18. in Evang.

stino, & semper avidi; quia ibi nec desiderium pœnam generat, nec satietas fastidium. (ff)

DEUS non tantùm eis ex ambulante in circum calice divinum nectar paulatim sorbillandum propinabit; sed torrente voluptatis potabit eos. Unde non tantùm satiabuntur, sed omnino inebriabuntur ab ubertate domûs DEI. (gg) Et hinc gaudium Domini non intrabit in cor ipsorum; (nam spatium foret nimis angustum, læticia nimis circumscripta) sed ipsi intrabunt in gaudium Domini. (hh) Ipsi sese totos quantos immergent illi omnium deliciarum oceano; dilatante DEO per miraculum cor servi, ut secundùm totam plenitudinem suam capere possit gaudium Domini. Quæ omnia certè beatitudinem illam omnino plenissimam ac talem fore demonstrant, ut Numinis Omnipotentia non possit, & illius Sapientia non sciat nobis dare meliorem & majorem quoad rem ipsam
fam

(ff) Lib. 21. de civit. DEI cap. 24. (gg)
Psal. 35. v. 9. (hh) Matth. 25. v. 21.

fam beatitatem, quam Electis revera det, dando seipsum: *ego merces tua;* (ii) exhauriendo (ut ita dicam) omnes thesauros Divinitatis suæ, solum ut eos abundantissimè beatos reddat; id-que (ô plaudite Cœlites!) æternum.

O verè stupendum beneficentiæ prodigium! O mortales! en! immensa illa & nullius indiga Bonitas omnes Divinitatis suæ thesauros exhauriet, ut nos *plenè & æternum* beatos reddat; *plenè & æternum*. O voces suavissimo sensu refertas! gemini vos cardines estis, circa quos omnis Cœlicolarum gloria circumvolvitur. Et hinc Sanctorum lætitia à Davide nunc *torrentis* nomine, nunc *fontis* exprimitur; (II) torrentis quidem propter voluptatum affluentiam, eorum corda inundantem: fontis verò propter illarum perennitatem, nunquam arefcentem. Unde sequitur, felicitatem animæ virtutis studiosæ summam omnino ac inexplicabilem fore tum *ob beatitatis*, qua constat, *plenitudinem*; uti hætenus ostensum:

Z 4

sum:

(ii) Gen. 15. v. 1. (II) Psal. 35. v. 9. & 10.

sum: tum *ob aternitatis*, qua durat, *certitudinem*; quod alterum est beatae illius sortis complementum.

§. II.

*De beata aternitatis
certitudine.*

^{I.}
*De felici-
tatis San-
ctorum a-
ternitate.*

I. **O** destinatae coelis animae! gratas in laudes, pia in júbila crebri erumpite! nam, quae vobis parantur, gaudia aeternum durabunt. Ita est: deliciae, quae justos ibi manent, erunt aeternae, perennes, perpetuae. In illo enim jucunditatis regno nulla unquam existet causa, quae exigat animae spiritalis destructionem: nec ullum unquam dabitur peccatum, quod postulet ejus ejectionem: nec unquam deficiet finis, qui expetat ejus conservationem. Cum enim is situs sit in oblectatione Numinis videndi, amandi, possidendi; hoc autem felici necessitate non possit non semper existere; etiam ratio conservandi animam nullo unquam eventu cessare poterit.